

El cas del sector agrícola australià

Baldri Ros, president de l'INSTITUT AGRÍCOLA

L'agricultura és un dels sectors més importants d'Austràlia tant per a la seva economia com per a la seva pròpia identitat nacional. Amb la creixent demanda global d'aliments, aquest sector continuarà jugant un paper clau en l'economia del país-continent en les properes dècades.

Des del punt de vista de l'economia domèstica, l'agricultura té un paper molt important per al país: d'una banda dóna llocs de treball de manera transversal tant a les zones urbanes com rurals del país; d'altra banda, l'agricultura juga un paper igualment rellevant en la sostenibilitat de les poblacions rurals i del medi ambient a tot el continent. A més a més, la importància relativa del sector agrícola en proporció a la població del país fa que les exportacions agràries suposin uns ingressos molt importants per al conjunt de l'economia i poc a poc han fet d'Austràlia un dels mercats clau en la geopolítica agrícola mundial i, molt especialment, amb les seves relacions comercials amb la Xina, el principal motor de la demanda global d'aliments.

Per a Austràlia l'agricultura és un sector com qualsevol altre en el sentit que opera en un règim de lliure mercat com el químic o la indústria tèxtil. El fet de comptar amb un règim de propietat adient i no haver viscut de manera intensiva de les subvencions estatals, ha fet que el sector, històricament, hagi estat sempre a l'avantguarda de la innovació i el desenvolupament tecnològic. Aquest fet ha propiciat el bon posicionament dels productes agrícoles australians arreu del món que són vistos com de gran qualitat, segurs per a l'alimentació i respectuosos amb el medi ambient. Tot això fa que el sector agrícola australià sigui un bon model on emmirallar-se i d'on aprendre.

En els últims anys, l'àmbit de la innovació ha agafat encara més importància i és ja avui el principal factor de la productivitat del sector. Els reptes del sector són grans, i els empresaris agrícoles són conscients que només es podran fer front aquests reptes apostant per la recerca i el desenvolupament de noves tecnologies que permetin un millor rendiment de la terra respectant la biodiversitat, el sòl, o els recursos disponibles com l'aigua. Tot això s'ha de fer mantenint els estàndards de qualitat i seguretat i amb una producció, com deien, creixent per poder cobrir una demanda mundial que augmenta de manera exponencial.

Finalment, el conjunt de la cadena de valor del sector té el gran repte col·lectiu de mantenir uns costos suficientment baixos per seguir mantenint una bona competitivitat en els mercats internacionals i continuar exportant a bon ritme com bé assenyala Joanne Daly, cap de divisió al CSIRO, centre d'investigació i recerca en temes agrícoles del govern australià.

Dins aquest escenari general les prioritats en matèria de desenvolupament i investigació les podem agrupar en tres grans línies de treball: xarxa de subministrament i logística, millora d'aspectes relacionats amb la salut (productes agrícoles més saludables), i augment de la producció d'aliments. Per la seva importància, l'agricultura està sotmesa a moltes més altres inversions en innovació en altres àrees que inclou tractament i ús del sòl i de l'aigua, transport, o impacte mediambiental.

Un tema especialment recurrent en el sector en matèria d'innovació és com fer que el sector estigui sempre al dia en matèria tecnològica fent sempre ús de les últimes innovacions disponibles adaptades al sector. Per aconseguir això cal un diàleg continu entre els diferents actors dins la cadena de valor: el gran repte és connectar de manera eficaç i eficient la part del sector que té contacte amb el client i, que per tant, coneix les seves necessitats, i que aquesta informació sobre el sentiment del mercat arribi a la part encarregada de la producció agrícola. Aquesta és la millor manera de mantenir un mercat competitiu que sap aprofitar les oportunitats que sorgeixen en un mercat, com tots, en constant canvi segons varien les preferències dels consumidors.

Aquesta imatge es contraposa als mercats regulats on la producció va encaminada a satisfer els requisits marcats de forma centralitzada per l'aparell de la burocràcia, per exemple a Brussel·les, que potser res tenen a veure amb les demandes i preferències del consumidor als diferents mercats. Amb el temps, aquest esquema debilita la competitivitat del sector enormement ja que perd el sentiment del mercat i el fa fràgil i depenent de la subsistència de futures subvencions amb el risc i cost que això alhora comporta per la sostenibilitat de les finances públiques i per al contribuent.